

kingen. De bedoeling van deze klinische les is geweest op grond van een aantal belangrijke waarnemingen te wijzen op de veel grotere uitgebreidheid van het rubellasyndroom dan in het algemeen tot dusver in Nederland werd aangenomen, en op het feit dat de vrucht ook na de 12e week van de graviditeit kans heeft met het rubellavirus te worden besmet.

Literatuur: AINGER, L. E. e.a., *Brit. Heart J.* 28, 691. — KORONES, S. B. e.a. (1965) *Amer. J. Dis. Child.* 110, 434. — MARTIN, Cl. e.a. (1972) *Ann. Pédiat.* 19, 727. — SCHIFF, G. M. (1969) *Proceedings of the Int. Conf. on rubella immunization.*

Leiden, september 1977

CHR. VERMEIJ-KEERS
J. VERSTEEG
J. BENNEBROEK GRAVENHORST

Het tongriempje en het bovenlipriempje

Het artikel van G. G. J. NIJMAN-BIERMASZ en F. C. NIJMAN (1977) las ik met veel belangstelling, maar wat mij als plastisch chirurg hogelijk verbaast is de aanbevolen behandeling. De beschreven afwijkingen zijn (aangeboren) contracturen. Bij de ingreep die de auteurs voorstellen op grond van een artikel in de *Lancet* (OLDFIELD 1955) zal door de rusttoestand van de tong en de bovenlip het litteken in het sagittale vlak opnieuw een contractuur kunnen ontstaan door samentrekking van het littekenweefsel. De aangewezen behandeling in dergelijke gevallen bestaat uit het verleggen van het muqueuze litteken om recidief zo veel mogelijk te voorkomen; daartoe dient de dubbele direct-gesteelde muco-submuqueuze lapverschuiving, „plastisch” bekend als de Z-plastiek.

Het door de auteurs gegeven advies, „simpel insnijden van de tongriem”, is een ontsierend litteken in hun overigens belangwekkende bijdrage.

Literatuur: NIJMAN-BIERMASZ, G. G. J. en F. C. NIJMAN (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1015. — OLDFIELD, M. C. (1955) *Lancet I*, 528.

Lochem, augustus 1977

H. P. J. WINTERS

De door collega WINTERS genoemde behandeling van het te korte tongriempje en bovenlipriempje, door middel van de Z-plastiek, is een waardevolle mededeling.

Dat de behandeling van te korte tongriempje de laatste eeuwen nogal aan wisselingen onderhevig is geweest, wordt aardig geïllustreerd door de anecdote, dat vroedvrouwen (vroeger) voor één lange en scherpe vingernagel zorgden, waarmee zij het tongriempje, zo nodig, konden doorsnijden (HUSSEY 1974).

Literatuur: HUSSEY, H. H. (1974) *J. Amer. med. Ass.* 228, 235.

Wommels, september 1977

G. G. J. NIJMAN-BIERMASZ
F. C. NIJMAN

Een vergelijkend onderzoek van sfygmo-manometers

Naar aanleiding van het artikel van HOLLANDER c.s. (1977) wil ik het volgende opmerken.

De prijs van de Tycos-bloeddrukmeter is vergeleken met alle andere opvallend hoog. Deze bloeddrukmeter is bij mijn weten de enige die duidelijk aangeeft, dat hij ontregeld is. Wanneer men op grond van dit artikel een keuze maakt, wordt met deze essentiële kwaliteit echter geen rekening gehouden. In de eindtabel noch in de voorgaande tabellen is deze kwaliteit vermeld.

Literatuur: HOLLANDER, J. I., R. T. HEKKENBERG, J. BOTER e.a. (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1267.

Amsterdam, augustus 1977

P. G. L. H. RIETRA

Uit ons onderzoek is gebleken dat niet alleen Tycos, maar ook andere manometers voorzien zijn van een indicatie waaruit blijkt dat het instrument al dan niet is ontregeld. Bij enkele typen (waaronder Tycos) bestaat deze indicatie uit een ovaal gebied, waarbinnen de nulstand van de wijzer moet liggen. Ligt de nulstand erbuiten, dan is nog niet bekend hoe groot de miswijzing is. Bij andere typen is dit, doordat de schaal rondom de nulstand is gecalibreerd, wel het geval. Daar elk aanwijsinstrument een nulstand heeft, is dit een normale eigenschap van het apparaat.

Graag willen we nog eens opmerken dat het aan te bevelen is om het volledige vergelijkend rapport te raadplegen, omdat daarin meer op details wordt ingegaan.

Utrecht, september 1977

J. BOTER

BERICHTEN

Buitenland

FRANKRIJK

Histoire naturelle de la sexualité. — In het Muséum National d'Histoire Naturelle te Parijs zal in januari a.s. een grote didactische tentoonstelling worden geopend, gewijd aan de veelvormige biologische verschijningsvormen van seksualiteit in de natuur. Het supplement van de *Semaine des*

Hôpitaux van 2 september bevat een reportage. Verrassende foto's van spermatozoa, verward in het web van glycoproteïnevezels die het skelet vormen van de cervix-slijmprop, illustreren wat „cervical hostility” kan betekenen. Het zg. spermakanon wordt getoond, een orgaan van sommige insekten dat met zoveel kracht ejaculeert, dat het semen het buikschild van het wijfje perforereert: copulation traumatique. Daarentegen zijn er wijfjes bedluizen die de eicellen in een buidel van het mannetje leggen. Daar worden ze met sperma